

Съвсѣмъ изолирани стоятъ въ XVIII вѣкъ сѣднитѣ „учени“ етимологии:

1) Bulgar отъ татарската дума *Bulgahn*.

2) Болгарь отъ главния градъ *Богоардъ*.

3) *Българинъ* = болгаринъ.

Първата етимология е интересна и за туй, че тя е, до колкото знаемъ единичната въ литературата прѣди Тунмана, въ която името българинъ се

(светина), vulgariter (просто), vulgaris, vulgarius, vulgarius (значи исто што vulgaris), vulgar (хаскало, тѣла), vulgatus (обнародване), vulgivagus (скитајући се!); на и глаголъ vulgo (разглашавати) и нар. vulgo (уопште), долазе од речи vulgus, људи, простаци, светина, на отдален — и Vulgata и грч. реч Vulgaros (!); и као што све ове речи немају никаква поста са народом, који се зове блгари: така исто нема везе између значења речи бугари (свиње) и блгари (народ блгарски)... Абсолютно немају између себе ништа опште Блгарја и Бугарија. Реч Блгарин долази од Блгарја, а Блгарја долазе од *Volgar*! Реч пак *Бугарија* долази од речи Vulgarita, а Vulgarita долази од речи vulgus = светина, простаци, простота (руски: червь, мужичь), фукара, а то значи и реч Vurgaros, или Vulgaros (како говоре грчке владике), а од ове речи — оет турска реч bulgar — измеар (ѣ), работник. За реч бугар или бугарина, која значи свињ, ухватили се блгарофили и створили тако велику Блгарју, за какву незнаду нудио никакво време... „Јер у историјским изворима, завојевачи турског порекла *Болгари* (sic) нигде и никада не називају се Бугари, него се зову *Volgari* или *Блгари*, на премо томе и ове две речи у изворима немају везе између себе као годшто то нема везе између речи *Volgaria* (!) и Бугарија, или као што нема везе између речи Блгарин и Болгарин са речју *Vulgaria* и пр.“ Кокото за тога, какъ дат. дума vulgaris е могла да прѣине и въ србскиа савъкъ въ бугароѣ не се затрудниа да отговори, че та ше е вѣзникнаа въ таа форма нап-нарѣдъ въ Даматинското праворѣе, гдѣо латинскиятъ елементъ бѣ особено силенъ. „За Германске варварске освајаче Италије, који су постае властници некадашнихъ обладоа света — изображенихъ Римљана, они изображени рим-љани подали су vulgus, vulgaris; као год што су „Влахи“ — Рокѣи, Даматинѣ били vulgus и vulgaris за племените побое и влаетеу, која није била изображена, на није имала ни онакихъ весама, какве су левали љини простаци, робови, робари влахи, за која вели Екзарх *Бузарек* (Simio, стр. 26): „Велии ми, да сам подв-као, живеи са овимъ бугарима (бугарима), од којихъ бавди (смрди) несемъ задолго... кокуха“. Така споредъ Срећковиѣ не само ср. бугар, но и грцкото *βουλγαρος* нѣма нишо общо съ българинъ, а произлиза отъ лат. vulgaris, простакъ. Отъ тамъ се обясняватъ по-пататѣлъ и имената „бугаритина“ (вж. по-долу), простакна простолудна нѣсенъ, бугар-кабинѣа, — врхна дреха отъ проста аба. „Ако би ми какавъ филологъ приметно, да љ долази у нар. вѣкъ = вук, што ја и неоспорамъ, али у српскомъ језику никада не прѣлази о у у од вол да буде вул, на тако не може од Волгар или од Болгар дои бугаръ“. Бугар е произлазо отъ Vulgar — Vul = буг, а -го е „просто изостављено, као што је изоставлен у речи сол или вол!“

Противъ (р. 85, 99) вѣзика отъ прѣдположенеѣго, че българинъ страшно мразели да ги наричатъ бугари, защото „бугари, бугарити имају доста ружко значење у српскомъ језику“. Обаче напрасно е искључо тога; българинъ могатъ именно да се утѣматъ: г. Противъ въ љноо сѣласе съ г. Срећковиѣ доказва именно, че бугарин произлиза не отъ блгарин, а отъ vulgus (sic). „Питање је сад откуда ове речи у Македонији и да ли јој поставакъ ва-ља тражити у облику блгаринъ или у — vulgatus? — Противъ е убѣденъ, че ср. бугарин не може да бже „домаћа вѣ“; ако да би била отъ името на народа, който покори Долна-Мизия, би трѣвало да гласи блгаринъ... „Што се нас тиче, ми мислимо, да не и љој бити поставакъ изъ рѣчи vulgatus на исти начинъ, као и српској — и да је дошла са запада, јер да узмемо, да је просто прѣшла изъ српскога језика не би намъ доустоно ни г. Офејдовъ, пошто се зна да обликъ бугарин у српскомъ језику датира, према спомененима отъ 14 вѣка“.

Веселиновиѣ, Срби у Македонији и јужној Старој Србији, прѣи. изъ „Српство“, Бѣлградъ 1880, р. 4, 6, не е сѣласевъ съ етимологијата на Срећковиѣа, защото била противурѣчала на историјата и филоложкиѣ закони (р. 11). Споредъ него македонскиѣ срби сѣ били „сѣломъ приморани звати се бугарима, нарочно од простота српске неке патријаршије, јер су и онда, а и још при свршетку 17 и о почетку 18 века срби били најжешти бунтовници уз аустријску војску, а противъ турске, међу тимъ блгари су били мирни као јагда, те су они код туркаа минѣт (народ) а срби љаури (отпадници), па су и јадна Срби у поменутимъ областима пригнѣсчени, и на име бугарин, само да умилостиве свога господара турчину, кад му је мило име бугарин или блгарин, онда му изустѣ бугарин; ни узми ни остави, но као у опште народ што називаѣе разне бољести и љуте зверове другимъ блажјимъ именима само да би ихъ умилостивили или имъ што учинили (отчинили), као што чуму зову тетка, вукъ чујка, амеју вѣчарица, нај-љту болестъ блага рана и т. д.“